

VZGOJNI NAČRT
OŠ BELTINCI

Na podlagi 60. d člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Ur. l. RS 102/2007, z dne 9. 11. 2007) je bil potrjen 28. 09. 2011

VZGOJNI NAČRT OŠ Beltinci

Vzgojni načrt je dokument, ki opredeljuje temeljne vrednote in vzgojna načela, za katere se zavzema naša šola, načine vzgojnega delovanja in ukrepanja na šoli ter načine sodelovanja šole s starši. Naš vzgojni načrt temelji na doseganju in uresničevanju ciljev in vrednot iz 2. člena Zakona o osnovni šoli, ob upoštevanju interesov in potreb učencev ter potreb širšega okolja.

Vzgojni načrt je nastajal z vzajemnim sodelovanjem strokovnih delavcev šole, vodstva šole, staršev in učencev v šolskih letih 2009/2010, 2010/2011.

Med predlogi za zasnovo vzgojnega načrta bomo posvetili posebno pozornost naslednjim področjem:

- ❖ **Pri učencih razviti odgovoren odnos do dela, spoštovanje in strpnost.**
- ❖ Zmanjševanje nasilja (verbalnega, fizičnega, socialne izolacije).
- ❖ Izboljševanje medsebojne komunikacije in sodelovanja (med delavci šole, med učitelji in učenci, med učitelji in starši).
- ❖ Dvig nivoja discipline učencev.

1. TEMELJNE VREDNOTE IN VZGOJNA NAČELA NAŠE ŠOLE

Vzgojno delovanje naše šole temelji na vrednotah medsebojnega SPOŠTOVANJA, STRPNOSTI, razvijanja DELOVNIH NAVAD in občutka ODGOVORNOSTI.

- ❖ **ODGOVORNOST:** Z razvijanjem sprejemanja odgovornosti za lastna dejanja se učimo dejavnega življenja v družbi, saj razumemo posledice dejanj in vpliv le teh na svoje življenje in življenje drugih. Učenci, starši in strokovni delavci bodo vrednoto odgovornosti uresničevali skozi šolski vsakdan s sprejemanjem in upoštevanjem skupno zastavljenih šolskih pravil in sprejetih dogovorov, z reševanjem težav, skrbi in vprašanj s skupnim pogovorom, svetovanjem ter s sprejemanjem odgovornosti za svoja dejanja (poravnava škode, restitucija). Šola prevzema odgovornost za varnost učencev v času pouka in drugih šolskih obveznosti. Učitelji prevzemajo odgovornost za svoje strokovno delo in ustrezen profesionalni odnos do staršev in učencev (doslednost, spoštovanje, upoštevanje potreb učencev). Starši so odgovorni za svojega otroka, kar se kaže v skrbi za ustrezen psihosocialni razvoj otroka in s sodelovanjem s šolo.
- ❖ **SPOŠTOVANJE:** Medsebojno spoštovanje je temelj dobrih medosebnih odnosov med vsemi udeleženci, ki se vključujejo v pedagoški proces. S poudarjanjem vrednote SPOŠTOVANJA želimo razvijati veščine kulturnega vedenja, uspešnih načinov komunikacije (poslušanje, pogovor kot način reševanja konfliktov) in učenja sobivanja drug z drugim (strpnost, sprejemanje drugačnosti).

- ❖ **DELAVNOST:** Razvijanje učnih in delovnih navad pri učencih je tesno povezano z vrednoto uporabnega znanja in funkcionalno pismenostjo. Učence bomo z aktivnimi oblikami poučevanja pri pouku in pri drugih oblikah šolskega dela navduševali za branje, učili jih bomo strategij učenja, poudarjali pomen domačega dela in šolskih obveznosti ter povezovali naučeno znanje z življenjem. Delovne navade bomo krepili tudi s prepoznavanjem in razvijanjem močnih področij naših učencev (kvaliteten pouk, usmerjen prosti čas, kvalitetne prireditve).

Pri doseganju vzgojnih ciljev šole bomo izhajali iz naslednjih načel:

- ❖ načelo sprejemanja odgovornosti za svoje vedenje in ravnanje,
- ❖ načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja vseh udeleženi v pedagoškem procesu,
- ❖ načelo oblikovanja ustreznega učnega in socialnega okolja za učence,
- ❖ načelo preventivnega in proaktivnega delovanja šole,
- ❖ načelo osebnega zgleda in doslednosti,
- ❖ načelo zavzetosti za vsakega posameznika,
- ❖ načelo pogovora kot najustreznejšega načina reševanja težav,
- ❖ načelo vzajemnega sodelovanja s starši in usklajenega pristopa šole in staršev.

2. VZAJEMNO-SODELOVALNI ODNOS S STARŠI

Za uresničitev vzgojnih ciljev šole je nujno vzajemno sodelovanje šole s starši tako pri doseganju učno vzgojnih ciljev kot pri reševanju razvojnih in osebnih težav otrok. Redno in kvalitetno sodelovanje šole s starši je predpogoj za učinkovito vzgojno delovanje šole.

Šola in starši sodelujejo na naslednje načine:

a) organizirane, formalne in neformalne oblike sodelovanja:

- ❖ obiskujejo pogovorne ure pri razredniku in pri ostalih učiteljih,
- ❖ se udeležujejo razrednih in skupnih roditeljskih sestankov,
- ❖ se udeležujejo individualnih pogovorov za otroka,
- ❖ obiskujejo razredne in šolske prireditve,
- ❖ obiskujejo in aktivno sodelujejo na dnevih dejavnosti (delavnice, prireditve, srečanja), ki vključujejo,
- ❖ starše, tako na ravni oddelčnih skupnosti kot na ravni šole,
- ❖ sodelujejo pri pripravi ali izvedbi dnevov dejavnosti in pri izvedbi akcij za izvajanje preventivnih dejavnosti.

b) sodelovanje staršev v smislu poenotenja šolskega in vzgojnega področja za otroka doma in v šoli:

- ❖ spremljajo otrokovo šolsko delo, ki ga otrok opravlja doma,
- ❖ sodelujejo pri reševanju problemov, ki jih ima njihov otrok (učne težave, pogovori, svetovanje in usmerjanje, restitucija, vzgojni ukrepi in opomini),
- ❖ upoštevajo napotke in nasvete, ki jim jih posredujejo strokovni delavci,
- ❖ svojemu otroku jasno pokažejo, da se strinjajo s pravili šole in mnenjem učiteljev.

c) uveljavljanje pravic, interesov, pobud staršev:

- ❖ lahko izrazijo svoje interese, predloge, pobude preko Sveta staršev in Sveta šole in s tem vzajemno sodelujejo pri oblikovanju dela in življenja šole.

Šola bo:

- ❖ po potrebi usmerjala starše v zunanje institucije,
- ❖ poskrbela za pravočasen in kvaliteten prenos informacij do staršev (obveščanje staršev bo potekalo ustno, pisno, telefonsko ali po e-mailu),
- ❖ povabila starše na pogovor v primerih, ko je potreben poglobljen razgovor o otrokovem vedenju in funkcioniranju v šoli.

3. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

a) Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti

Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti naše šole izhajajo iz vrednot, vzgojnih načel, vizije naše šole in ciljev osnovne šole ter potreb naših učencev, staršev in okolja. Z načrtovanjem in izvajanjem teh dejavnosti želimo oblikovati takšno šolsko okolje v katerem bi učenci uspešno zadovoljevali temeljne telesne, duševne, socialne in duhovne potrebe, kjer bi razvijali pozitivno samopodobo, samostojnost in čut za odgovornost.

Na šoli bo proaktivno in preventivno vzgojno delovanje zajemalo naslednja področja:

SISTEMATIČNO RAZVIJANJE SOCIALNIH VEŠČIN UČENCEV

- ❖ **Navajanje učencev na samostojnost in odgovornost,**
- ❖ delo v skupinah, kjer se učenci zavedajo svojega položaja in enakosti,
- ❖ medvrstniška učna pomoč učencev učencem v razredu in mlajšim učencem,
- ❖ usmerjanje, kako koristno preživljati prosti čas.

RAZVIJANJE UGODNE SOCIALNE KLIME, OBČUTKA VARNOSTI

- ❖ Skrinjica zaupanja,
- ❖ načrtne razredne ure za krepitev zaupanja in samopodobe,
- ❖ pogovori z učenci o počutju v razredu in o medsebojnih odnosih, željah in predlogih za boljše počutje,
- ❖ pozitiven, spodbujajoč odnos do učencev,
- ❖ oblikovanje oddelčnih in šolskih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja – pravila šole in oddelka,
- ❖ organizacija neformalnih druženj med učenci, med učenci in učitelji in med učenci-učitelji-starši.

USPOSABLJANJE ZA USPEŠNO REŠEVANJE PROBLEMOV

- ❖ Z igro vlog – učenje reševanja konfliktov, kjer sta oba zmagovalca,
- ❖ učenjem reševanja konfliktov z zgledom,

- ❖ obravnavanje različnih življenjskih problemov vrstnikov in odraslih in usposabljanje za uspešno reševanje takih problemov,
- ❖ oblikovanje vrednot,
- ❖ skupno oblikovanje pravil,
- ❖ branje zgodb in prepoznavanje vrednot v le-teh (Iskalci biserov),
- ❖ delavnice z učenci (komunikacija,...).

IZVAJANJE DEJAVNOSTI, KI POVEZUJEJO UČENCE, DELAVCE ŠOLE, STARŠE IN LOKALNO SKUPNOST

a) Načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole:

- ❖ Aktivno sodelovanje staršev na skupnih kulturnih in športnih dejavnostih (tudi neformalne oblike druženja),
- ❖ predavanje za starše,
- ❖ delavnice za starše.

b) Ostalo:

- ❖ Spomladansko čiščenje okolja v sodelovanju s starši in lokalno skupnostjo,
- ❖ sodelovanje in upoštevanje mnenja učencev (šolska skupnost).

AKTIVNO VKLJUČEVANJE UČENCEV V NAČRTOVANJE IZVAJANJE IN VREDNOTENJE UČENJA IN DELA

- ❖ Učenje učenja in učenje samoevalvacije načina učenja,
- ❖ skupno načrtovanje razrednih ur.

Spoznavanje okoliščin, v katerih se pojavljajo za šolo značilni problemi ter s spoznavanjem stališč in predlogov vseh:

- ❖ Skupno oblikovanje pravil,
- ❖ aktivno delovanje šolske skupnosti učencev, upoštevanje njihovih predlogov.

POUDARJANJE IN NAGRAJEVANJE ZGLEDNEGA VEDENJA

- ❖ Nagrade in pohvale za najbolj pridne in zgledne učence,
- ❖ dogovor z učenci o opazovanju vedenja: pogovor katero vedenje je treba pohvaliti, katero vedenje popraviti,
- ❖ spremljanje individualnega napredka vsakega učenca.

Nagrajevanje učencev je podrobneje opredeljeno v Pravilniku o pohvalah in nagradah.

ODZIVNOST IN PRAVOČASNOST PRI REŠEVANJU PROBLEMOV, NJIHOVO NAČRTHO REŠEVANJE

- ❖ Sprotno reševanje konfliktov, ki nastanejo pri uri pri dotičnem učitelju,
- ❖ beleženje ravnanj učencev, samoevalvacija učiteljevega ravnanja,
- ❖ uvajanje restitucije pri kršitvi pravil,
- ❖ posvetovanje, sodelovanje s svetovalno službo ob zaznavi otrokovih težav,
- ❖ sodelovanje z zunanjimi institucijami v primeru težav otroka,
- ❖ učenje otrok, da so problemi normalen pojav v življenju (pogovori, delavnice).

NAVAJANJE NA PROCESSE SAMOVREDNOTENJA, SAMOKONTROLE IN SPREJEMANJA

ODGOVORNOSTI

- ❖ Navajanje učencev na skupinsko delo,
- ❖ učenje enakovrednega partnerstva med učenci,
- ❖ prisostvovanje učencev na pogovornih urah in roditeljskih sestankih (po potrebi),
- ❖ pogovori o ustreznem izbiranju vedenja v določenih situacijah in o posledicah izbranega vedenja.

POVEČANJE NADZORA NA DOLOČENIH KRAJIH V DOLOČENIH ČASIH

- ❖ Dosledno dežuranje učiteljev,
- ❖ dosledno upoštevanje normativov in standardov pri vseh dejavnostih,
- ❖ pomoč in sodelovanje dežurnih učencev v jedilnici.

b) Svetovanje in sporazumno reševanje medsebojnih problemov in sporov

Svetovanje usmerjanje

Svetovanje je usmerjena strokovna dejavnost šole, ki jo lahko izvajajo učitelji, vodstvo šole in svetovalna služba, ki ima pri tem zelo pomembno vlogo. S svetovanjem učencem bo šola delovala proaktivno in preventivno, saj je svetovanje v pomoč učencem pri reševanju njihovih vprašanj, dilem, stisk in težav v zvezi z njihovim razvojem, šolskim delom, odnosih z vrstniki in odraslimi, pri razvijanju samopodobe in prevzemanju odgovornosti za lastno ravnanje.

Svetovanje učencem se bo lahko izvajalo:

- ❖ pri urah rednega pouka (v okviru pouka ali na razrednih urah),
- ❖ po pouku (pogovorne ure učiteljev, šolska svetovalna služba),
- ❖ ob sprotnem reševanju problemov in konfliktov,
- ❖ ob drugih priložnostih.

Svetovanje je pogovor med strokovnim delavcem in učencem oz. učenci, v primerih:

- ❖ ko se pojavijo šibkosti ali težave v otrokovem funkcioniranju v šoli ali pri odnosih z vrstniki,
- ❖ ko se pojavi enkratna ali občasna kršitev pravil šolskega reda,
- ❖ ko učenec sam izrazi željo po pogovoru.

Osebni svetovalni pogovor učitelja, šolske svetovalne službe ali drugih je pomembno vzgojno sredstvo, saj svetovalci učencu pomagata pri presojanju lastnega vedenja (motive ravnanj, potrebe) in povezanost določenih ravnanj s posledicami. Skupaj z učencem najdeta drugačna, sprejemljiva vedenja, ki jih bo lahko učenec uporabil v nadaljnjih podobnih situacijah. Pozitivno je, če svetovalnemu pogovoru sledi **dogovor** med učencem, svetovalcem in morda celo starši, kjer se opredeli cilje, odgovornost sodelujočih in morebitne izjeme.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da učenec potrebuje dalj časa trajajoče spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, predlaga staršem sodelovanje s šolsko svetovalno službo in v soglasju s starši se odločijo za cilje in urnik svetovanja.

V kolikor se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih samo obravnava v šoli ne more zmanjšati ali odpraviti, se bo staršem predlagalo obravnavo v zunanjih ustanovah, ki nudijo psihološko in socialno pomoč otrokom in družini.

Šola bo organizirala svetovanje učencu tudi na naslednje načine:

- ❖ organizira pomoč učitelja ali sošolcev pri učenju,
- ❖ načrtno vzpostavljanje socialnih povezav med učenci,
- ❖ vključevanje učenca v določene šolske in izvenšolske dejavnosti,
- ❖ uvajanje učenca za prevzem določenih funkcij ali pomembnih odgovornosti,
- ❖ in druge oblike organiziranja preventivnih dejavnosti.

c) Vzgojni postopek – restitucija

Ob nastalem konfliktu med učenci oz. med udeleženci pedagoškega procesa, bo šola ob svetovanju izvajala še vzgojni postopek restitucije.

RESTITUCIJA

Z restitucijo želimo učencem dati možnost za učenje novih vzorcev vedenja in poprave napak ter hkrati razvijati spretnosti učencev pri izgradnji dobrih medsebojnih odnosov.

Restitucija se izvaja predvsem takrat, ko gre za škodo, ki jo učenci povzročijo na materialnem, etičnem, socialnem in psihološkem področju.

Povzročitelj škode sam naredi načrt, kako bo storjeno popravil. V primeru, da učenec zavrne možnosti, ki jih ponuja restitucija ali se dogovorov ob restituciji ne drži, lahko sledi vzgojni ukrep.

4.) VZGOJNI UKREPI

a) VZGOJNI UKREPI

Vzgojne ukrepe bo šola uporabila v primerih, ko učenec krši šolska pravila in so bile prehodno izvedene druge vzgojne dejavnosti (svetovanje, usmerjanje, restitucija):

- ❖ Učenec ne spremeni svojega ravnanja ali vedenja in nadaljuje s kršitvijo istega ali ostalih pravil,
- ❖ učenec noče sodelovati pri reševanju problemov, se ne drži dogovorov itd.,
- ❖ ko učenec ni pripravljen upoštevati potreb in pravic drugih.

Šola bo uporabila vzgojno ukrepanje tudi ko bo trenutna situacija narekovala naglo ukrepanje (nevarnost, posredovanje v pretepu, zaščita imovine...).

Vzgojni ukrep se izreče z namenom nudenja podpore in vodenja učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. O uporabi vzgojnega ukrepa šola obvesti starše učenca oz. pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev. Učencu in staršem se pojasnijo razlogi za izrek ukrepa, obliko in trajanje ukrepa ter načine, s katerimi bomo preverili ali je ukrep učinkoval.

V kolikor starši odklonijo sodelovanje, se vzgojni ukrep izvede na podlagi strokovne odločitve strokovnega delavca, ki lahko ukrep izreče individualno ali po predhodnem mnenju učiteljskega zbora. Če starši odklonijo sodelovanje, odklonitev na zadrži uporabe vzgojnega ukrepa.

O vzgojnih ukrepih se vodijo ustrezni zapisi, ki jih oblikuje razrednik oz. svetovalna služba, ali oseba, ki vodi obravnavo.

Postopek izrekanja vzgojnih ukrepov in oblike vzgojnih ukrepov, ki jih bomo izvajali na šoli, so zapisani v Pravilih šolskega reda šole.

b) VZGOJNI OPOMINI – ADMINISTRATIVNE SANKCIJE

Vzgojni opomin se izreče učencu v primeru, ko je šola izčrpala že vsa pedagoška sredstva zapisana v tem dokumentu. Od vzgojnega ukrepa se opomin razlikuje v tem, da ima lahko trajne posledice za učenca, kot je prešolanje na drugo šolo.

Postopki izrekanja vzgojnih opominov so določeni skladno s **Pravilnikom o vzgojnih opominih v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 76/2008 z dne 25. 07. 2008)**.

Beltinci, 28. 09. 2011

Ravnateljica:
Matejka Horvat